

7 tajomstiev učiteľ'ov

Vy zápasíte dvadsať minút s vaším trojročným potomkom, aby ste mu obliekli kabátik, ale jeho učiteľka v materskej škole zvládne 22 detí (vrátane toho vášho) za menej ako tri minúty.

Aké je jej tajomstvo?

Samozrejme, čiastočne má výhodu, že nie je ich rodičom – i malé deti majú väčší rešpekt pred cudzími ľuďmi a dôsledkom je, že sa skôr nechajú vychovávať nimi ako vlastnými rodičmi. Ale tajomstvo nespočíva iba v tom. Učitelia sa naučili i vymysleli veľa rôznych trikov, aby pomohli malým deťom učiť sa, aby urobili výchovu v triede efektívnejšou a svoju prácu zábavnejšou. Rok čo rok majú nové skúsenosti a dokážu využiť vrodenuú súťaživosť detí v tomto veku. Podelte sa s nami o tajomstvo ich úspechu.

Tajomstvo č. 1: Škôlkári nesmú byť v škôlke pomalí.

Aj vám sa každé ráno dieťa snaží prekaziť pokus vyjsť dverami vášho bytu, ale okamžite sa otočí sa na päte, keď pani učiteľka oznámi, že je čas vrátiť sa z ihriska späť do škôlky? „Vysvetlenie je dosť jednoduché“. **„Keď niečo povieme, deti vedia, že to tak aj myslíme,“** tvrdia učiteľky.

Rodičia úplne bežne povedia na ihrisku svojim deťom – „Už ideme domov“ a potom sa zrazu zastavia a rozprávajú polhodinu s iným rodičom, alebo odchod na požiadanie svojho dieťaťa donekonečna odkladajú. Ak sa rodič takto správa, hrozí mu, že ho dieťa nebude poslúchať, lebo si bude myslieť, že to, čo mu hovorí, nemyslí doslovne.

Čo to znamená v praxi? Budte k dieťaťu nežný, ale súčasne **striktne** dodržiavajte určité pravidlá – dajte mu vedieť päť minút pred odchodom a čas odchodu mu oznámte definitívne a objektívne.

Môžete k nemu podísť a vziať ho do náručia, až kým nepochopí, že to myslíte naozaj vážne.

Môžete použiť ako signál napríklad zvonček, časovač na vajíčka, alebo blikavé svetlo v detskej izbe, aby každý vedel, že je čas obeda, alebo aby ste naznačili deťom, že je čas odložiť hračky. Aj systém počítania (ako napríklad – Kým napočítam do 30, chcem vidieť upratanú izbu), núti deti rýchlo upratať. Mnoho rodičov sľubuje deťom sladkú odmenu, ak chcú, aby niečo urobili, ale toto by malo byť naozaj výnimkou – nakoniec, odmena vo forme osobného úspechu znamená pre deti oveľa viac ako odmena formou materiálneho stimulu.“

„Dovoľme deťom medzi sebou súťažiť, pomôže to rozvoju ich rýchlosti a tiež poskytne ohromnú možnosť učenia sa“.

Tajomstvo č. 2 : Deti vedia a chcú pracovať s rôznymi predmetmi oveľa skôr, ako si myslíte.

Väčšina rodičov, ak chce deti naučiť pracovať s ceruzkou, perom či nožnicami, robí chybu v tom, že im ich jednoducho dá do rúk. Najprv sa deti majú učiť zvládnuť základné motorické zručnosti a činnosti pomocou takých aktivít, ako sú zbieranie orieškov a malých kociek pomocou kuchynských klieští, navliekanie korálok na šnúrku, valcovanie plastelíny, a dokonca jej strihanie nožnicami. Plastelína je celkom jedno, ako ju deti strihajú. Deti ju môžu strihať ľubovoľným spôsobom a posilniť tak svaly svojich rúk. A naučia sa pracovať s nožnicami.

Keď sa vaše dieťa stane trochu zručným, dovoľte mu strihať papier – ale len takým spôsobom, ktorý mu zaručí úspech. „Pre deti v predškolskom veku predstavuje vystrihnutie nejakého obrázku často príliš zložitú úlohu – nožnice sa môžu do papiera zachytiť a dieťa nie je schopné ďalej strihať. Lepším riešením je strihanie malých tenkých prúžkov papiera: jedno strihnutie – a dieťa prežije pocit veľkého úspechu.“

Pripravte dieťaťu množstvo tenkých pásov papiera rôznej farby a škatuľu, do ktorej môže postrihané papieriky vkladať. Potom mu dovoľte nastrihané kúsky papiera nalepiť na papierovú podložku a zavesiť si svoj výtvar na stenu.

Rovnako dobrým materiálom na nácvik strihania je kľbko priadze.

Tajomstvo č. 3 : Správny denný režim a pevný čas sú pre prirodzený odpočinok veľmi dôležité.

Možno pokladáte za zázrak, že vaše dieťa si v škôlke poobede zdriemne so skupinou iných detí, pretože doma vo svojej pohodlnej posteli to nedokáže.

Predškolské zariadenia majú výhodu oproti rodine. Dieťa je v skupine iných detí, ktoré vykonávajú rovnakú činnosť, takže je to jednoduchšie – dieťa sa riadi vôľou skupiny.

A aj keď si nemôžete doniesť dennodenne domov skupinu desiatich trojročných detí, aby si spoločne poobede zdriemli, existujú aj iné riešenia. Deťom doprajte najskôr minimálne pol hodinku na relaxáciu a až potom im umožnite, aby si zdriemli.

Budte pritom opatrní a nevykonávajte s deťmi takú činnosť, do ktorej by sa priveľmi pred spánkom pohrúžili a nechceli ju prerušiť. Mohlo by sa stať, že by odmietli ísť spať.

Ďalším krokom je vytvoriť z týchto činností dennú rutinu, systém odpočívania fungujúci na nasledovnom princípe: ten istý čas, tá istá hudba, tá istá posteľ a tie istá očakávania: ticho, alebo

spánok.

Obmedzenie faktorov, ktoré dieťa rozptyľujú, môže tiež pomôcť, počúvanie relaxačnej hudby potlačí hluk vonkajšieho prostredia.

Tajomstvo č. 4 : Spôsob, akým veci hovoríte, je minimálne tak dôležitý ako to, čo hovoríte.

Máte problém zaujať pozornosť vášho dieťaťa? V nijakom prípade nezvyšujte hlas.

Deťom je jedno, s akou hlasitosťou s nimi rozprávate. Učiteľky sa pokúšajú striedať rôzne slovné taktiky, používajú šepkanie, rôzne hlasy, spev alebo ústami vyslovujú slová bez zvuku, aby zaujali pozornosť detí. Používajú i vizuálne pomôcky, ako je výrazná mimika – dvihnú ruky, dotknú sa prstom svojho nosa a prosia deti, aby urobili to isté, keď budú ticho.

Snažte sa, aby pokyny, ktoré deťom dávate, boli krátke, zrozumiteľné a priamočiare.

Tajomstvo č. 5 : Vaše dieťa sa chce obliekať samo.

Väčšina malých detí túži po pocite nezávislosti, sebadôvery a úspechu, a to prichádza i vo chvíli, keď sa dieťa dokáže obliecť samo.

Ak mu to chcete uľahčiť, zamyslite sa pri kúpe šiat nad tým, na akom stupni vývoja sa vaše dieťa nachádza. Napríklad, trojročné dieťa sa určite neoblečie tak šikovne do riflí so zipsom a gombíkmi ako napríklad do teplákov. Potom vymyslíte vlastný spôsob, ako dieťaťu pomôcť v samostatnom obliekaní.

Ďalšou fintou je označenie šiat, aby dieťa vedelo rozlíšiť, ktorá je predná a ktorá zadná strana oblečenia.

Taktiež môžete označiť jednu topánočku hviezdičkou, bodkou, alebo malou samolepkou a naučiť dieťa, aby si označenú topánočku obúvalo stále na tú istú nohu. Alebo: opýtajte sa svojho dieťaťa, či sa jeho topánky na seba hnevajú: ak má topánky obuté na správnych nohách, topánky budú jedna druhú bozkať (dotýkať sa jedna druhej); ak sú obuté nesprávne, topánky sa hnevajú jedna na druhú a odvracajú sa od seba preč.

Aby ste naučili svoje dieťa narábať so zipsom a gombíkmi, nechajte ho, aby si to vyskúšalo na niekom inom – bude lepšie vidieť, čo robí. Je dôležité aby sa to robilo so skutočným oblečením – dievčenské šaty sú oveľa zložitejšie ako šaty bábiky. Dovoľme vašim deťom, aby obliekali veľkých plyšových medvedov do svojich šatočiek. A dajte svojmu dieťaťu možnosť, aby mohlo dotiahnuť zips na kabáte potom, čo mu ho zapnete, dodáte mu tým pocit úspechu.

Tajomstvo č. 6: Dobré skutky a spravodlivé rozdelenie sa nemusí byť traumatizujúce.

Dospelý človek vie, že niekedy jednoducho musí stáť v rade a na niečo čakať. Je s tým zmierený až do chvíle, kým sa niekto pred neho nepostaví a nepredbehne ho. Deti majú rovnaké očakávania spravodlivosti, čestnosti a poctivosti. Väčšina detí sa spravodlivo podelí a bude robiť dobré skutky tak dlho, kým je systém spravodlivý. „Keď sa dve deti hádajú o jednu a tú istú vec, pohovoríme si s nimi o tom, že bitkou problém nevyriešia. Po bitke príde len plač a pocity hnevu.“ Povieme dieťaťu, ktoré je najviac rozčúlené: Dovoľ, aby som si teraz vypočula Janka a potom si vypočujem teba. Ono hneď stíchne, pretože teraz vie, že si vypočujem obe strany. Kým príde rad na neho, trochu sa upokojí.“ Učiteľka sa potom snaží presvedčiť deti, aby si v budúcnosti pekne hračku vypýtali, alebo ju nechali inému dieťaťu, keď sa s ňou už dohrali. Vraj v siedmich z desiatich prípadov to deti urobia presne tak. Ak tento prístup nefunguje, pomôže vytvorený oficiálny postup pre spravodlivú výmenu hračiek medzi deťmi. „Deťom, ktoré čakajú na obľúbenú hračku, stanovte presný časový interval medzi dvoma výmenami. Je to lepšie, ako povedať deťom – počkaj, neskôr, alebo o malú chvíľku príde na teba rada“. Tieto metódy majú u detí úspech, ak pre stanovenie tohto času na hranie používame malé presýpacie hodiny.

Tajomstvo č. 7 : Ak chcete dieťa niečo naučiť, hrajte sa.

„Dúfame, že keď prídu deti zo školy domov, povedia, že bola veľká sranda. Hráme sa celý deň, Pretože hra je spôsob, akým sa deti učia. Všetko robíme zábavnou formou, nie mechanickým učením.“

Je jednoduché používať písmenká v projektoch a hrách. „Sfotografujeme alebo vystrihneme všetko, čo sa začína na určité písmeno – alebo hľadáme skupiny s jedným, dvomi alebo tromi predmetmi a robíme z nich knihy.“

Ale najväčším tajomstvom, prečo sa vaše dieťa môže uvoľniť, tešiť i učiť sa nové veci, je v prvom rade to, že má svoju tajnú zbraň:

vašu bezpodmienečnú lásku.